NK. 1ste aanv. 350 g
2B 2529

BIBLIOTHECA UNIV. CATH. LOVANIENSIS
7470703/LBS 7470754

¶ Vnio pro cõſerua- tiõe rei publice.

Quid tẽptas regni diſſer- pere ſceptra roman
Firma qd̃ procerũ cernis tot compede pactu
Inuide. ſiſte precor mor- daces pelle liuores
Enſem quis manib⁹ po- tuit vi tollere noſtr
Inuictus nemo vicit pa- ciencia noſtra
Publica. qd̃ petimus res proſpere ſalua geſt
Noſtros ac moderet deus actus flamine ſacr
Acceptoſq; ferat: pater h̃ benedictio preſtet.

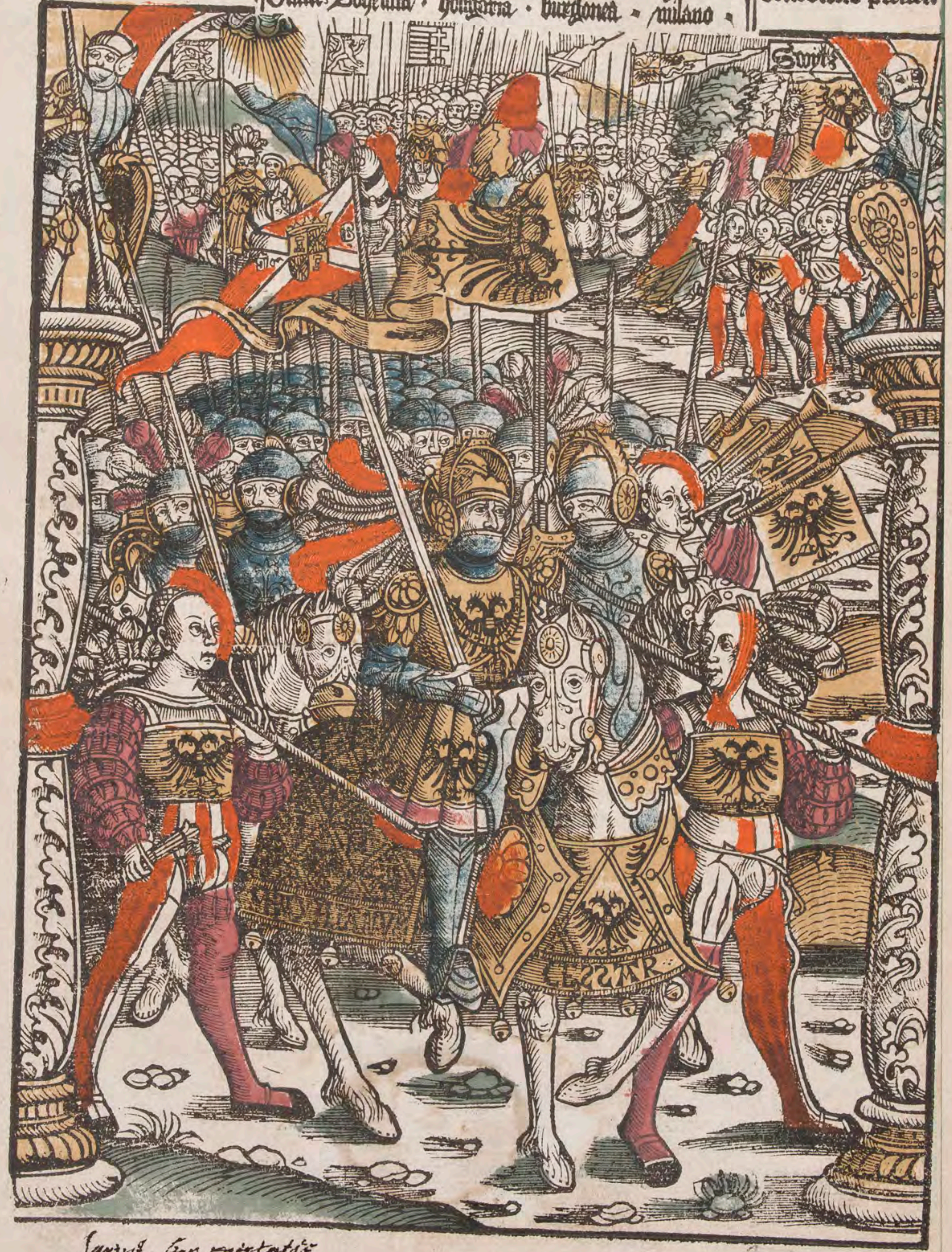

Omnium et ſinguloꝝ in hoc carmine cōtentoꝝ ſuccincta et breuis
reparatio quibꝰ ſubditi merito beniuoli reddūtur Ad obediendum
Imperatori nr̄o ſereniſſimo Maximiliano ſequitur et eſt talis.

DOm nunc ſolio tēporalis Monarchie tocius mundi diuina fauēte
clemētia glorioſiſſimꝰ ac Inuictiſſimꝰ Maximilianꝰ ex Imperatore
patre Auguſtus natus. Poſtea vero a proceribꝰ paribꝰ ac p̄ncipi-
bus electoribꝰ Imperij rite et legitime Imperator et Rex romano-
rū electus magnifice ſtrennue ⁊ fructuoſe preeſſet. Vigilicꝫ mente
ſubditoꝝ quieti cōſulere. Curiſcꝫ et exercitijs cōtinuis augmētū rei
publice ſollicitare conatus eſt. Quod nūc nō ſine diuio adiutorio procerūcꝫ regni
et Imperij ſubſidio elicuit faciēdū. Vnde eni oīs ptās a dn̄o deo eſt: vt nūc facilꝰ
optate q̄eti et rei publice augmēto intenderet cōgregatis electoribꝰ Imperij quoꝝ
preſi dio res publica in parte regitur. In p̄mis ſctm̄ ſpiritū exhortatur. vt infuſo
rore ſapiētie animos procerū demulcet ⁊ doceat vt edocti didiſcita faciāt ⁊ exequā
tur. Et hoc eſt qđ petit Imperator in duobꝰ verſibꝰ videlicet Aſtrifer o ſedulis.

SPiritus autē ſanctus. exhortationi deuote deprecationis Imperatoris beni-
gne Reſpōdens dat mediū optinēde quietis conſulendo eorūdem concordiā
et pacem. Et hoc dicunt duo verſus ſuperiores Hortor vt aſſidue pacis ꝛc̃.

TErcio electores āmonitione et doctrina ſpūs ſancti ad preces Imperatoris
exhortati pollicēter obedire vt in talibꝰ et ceteris ſimilibꝰ regni cauſis tenē-
tur. Et hoc dicūt duo verſus ad ſiniſtrā poſiti quos ſereniſſimꝰ Rex bohemie tanq̄
ſuparbiter ore ſuo/nomie tamen omnium electoꝝ Imperij protulit atcꝫ expreſſit
figuratiue videlicet Concio noſtra tibi ꝛc̃.

IMperator vero hijs p̄ſſimis perſuaſus et refociſſatus reſponſionibꝰ tam
ſpūs ſancti q̄ꝫ principum et electorum nimium gauiſus matrem dei imma
culatam virginē Mariam (cuius medio pax in celo et terra diffuſa eſt) edocet ſiue
incitat inuocandam Concludendo maxime tocius eccleſie militantis conducere
paci concordiā duorum gladiorū ſpūalis ſcilicet et temporalis Hinc ſubiungitur
canendum qđ ſequitur Canticū videlicet Sub tuum preſidium cum verſiculis et
collectis Concede/et Omp̄s ſempiterne deus.

CArminis vero qđ ſubiūgitur videlicet Summe laudis o maria ꝛc̃. tam mu-
ſices cantandū q̄ꝫ alias glozatū legendū In laudem et gloriā beatiſſime vir-
ginis Marie ac ad honorē et reuerentiā ſplendidiſſime paciēcie Imperatoris glo
rioſiſſimi Maximiliani dn̄i noſtri Inuictiſſimi editi inſtitutiōis cauſas/auctores
occaſiones et indulgētiarū cōceſſiones plane inuenies cariſſime lector. ſi que ſub-
iungitur notulam ſiue ſcripturā ſubſequentē videlicet Tuis quas iam ter vnius
ſentencie ꝛc̃. Et poſt cantum etiam Ceciniſti amice legeris. Sume igitur vi-
res/lege/relege/examina/attēde/et ſi non ſane prima facie intellexeris/Interroga
et ſic cognoſcere diſces dignitatē auctoritatē et poteſtatē Imperatoꝝ. Reuoluecꝫ
ac ſonara voce cane Sūme laudis o maria Cōdolētercꝫ ferto Si quid minꝰ dignū
laudibꝰ ſereniſſimi dn̄i nr̄i Impatoris Maximiliani caracteribꝰ ſit inſculptum.
Solius eſt dei in nullo deficere. ¶ Continuationē reparationis
antedicte inuenies in vltimo folio huiꝰ libri. Ibi q̄re

¶Speculum effectus pacientie.

A

Se. de opi.

Sub tuum preſidium ad te con fugimus
Sancta dei geni
trix noſtras deprecationes ne deſpici
as
Sub tuum preſidium ad te confugimus
ſancta dei geni
trix ſancta dei
genitrix noſtras deprecationes ne

S
Ub tuum presidium ad te con
fugimus Sancta dei genitrix
noſtras deprecatio nes
ne deſpicias
S
Ub tuum preſidium ad te confugi
mus Sancta dei
geni trix
ſancta dei genitrix noſtras deprecationes ne

Jn neceſſitatibꝫ
Sed a periculis cunctis
libera nos ſemper virgo glorioſa
et benedicta
Deſpicias
Jn neceſſitatibꝫ
Sed a periculis cunctis
libera nos
ſemper virgo glorioſa
et bene
dicta

In neceſſitatibus
ſed a periculis
cunctis
libera nos
ſemper virgo
glorioſa
et
benedicta
deſpicias
in neceſſitatibꝫ
Sed a periculis
cunctis
libera nos
ſemper vir-
go
glorioſa
et benedicta

Verſiculi.

Poſt partum virgo inuiolata permanſiſti. Dei genitrix intercede pro nobis.
Pro rege noſtro. Domine ſaluum fac regem noſtrum et exaudi nos in die qua inuocauerimus te. Oremus.

CONcede nos famulos tuos q̄ſumus domine deus noſter perpetua mentis et corporis ſalute gaudere: et glorioſa beate marie ſemper virginis interceſſione a preſenti liberari triſtitia ⁊ eterna perfrui leticia. Per. Orem?.

OMnipotens ſempiterne deus qui imperſcrutabili tua diuina prouidentia humano generi ne a iuſticie et veritatis ſemitis declinaret. duos in mundo perfeciſti rectores. Videlicet ſanctiſſimū dn̄m noſtrū Papam .N. ac glorioſiſſimū Imperatorē dn̄m noſtrum .N. Concede queſumus: vt hij indiſſolubili pacis ⁊ mutue caritatis vinclo aſtricti incolimes tibi placide diu regant ſubditorūq; fidelium corda te dn̄o donante ad debitam obedientiā dimulcent. Mentes vero erroribus infidelitatis obrutas ad agnitionem tui nominis flectent. Vt inſimul tandem in vnitate fidei congregati hic pacifice viuere et nos vna ſecum poſt hoc exilium ad eterne lucis gaudia ſempiterna feliciter peruenire mereamur. Qui viuis et regnas deus Per omnia ſecula ſeculorum A M E N

Ceſaris almi ſpeculo monemur
Hoc patienter aſpera ſufferre — Preda mencitus
Inuidus ruit proprios in caſſes

Diſcat ſic lector Ceſaris exemplo
Cingere freno animos feroces — Satagit ſollers.
Quo ſuperare facile ſuperbos

Sereniſſime Imperatorie maieſtatis precipuo ac ſecreto zelatori domino. N. decretorū ac artium doctori Canonico et ſcholaſtico nouimagenſi preceptori ⁊ dn̄o paterne obſequendo.

Tuis. quas ter iam vnius ſentētie lr̄is ad me dederas perlectis/ animum tuum quem erga Ceſarem geris. Simul et ſolitā agnoui fidē quibus etiā mirari te ſcribis tanti principis animi temperātiam ac in omni re moderamen. Qui nuſꝗ̃ caperata fronte vel aduerſa ferat. vel largiori vultu in quouis proſpero efferatur. Uerum (quod in principe ꝑ raro fit) Idem in vtraqꝫ fortuna vultus. Eademqꝫ frons in Ceſare perſpicitur. quod plane ex animi eius/ virtutiſqꝫ excellētia fatendū eſſe dicis. Quare ꝑ lr̄as quoqꝫ petis/ vt quod ipſe de tanti Principis infracto animo habeam id ad te perſcribam: mecum tum mutui amoris noſtri vinculo/ tum ſtudio ac obſeruantia qua Ceſarem noſtrū Maximilianū. ſemper me proſecutum fuiſſe ſciebas contendens: quod ſane ab officio alienum nō duxi vt tibi obtēperem/ niſi inceptantem me deterreret Horatianū illud. Sumite materiā veſtris qui ſcribitis equam viribus/ et verſate diu quod ferre recuſent quid valeant humeri/ nam plane nō ſum neſcius ꝗ̃ diſpares mihi vires ad tantum pondus ſubeundum exiſtant. nec decere a tantillo homine Auguſti laudes proferri que grandiloquum homerum merentur in preconem/ nihilominus ne ab honeſto tuo deſiderio ſubterfugere videar ſcribam/ non quo ipſe exiſtimes velim ne tam ſparſum Ceſaris geſtorū equor poſſe breui ſulco concludere: Sed vt que ab omnibꝰ predicātur ea in me fixa/ ac penitus immota ſedere perſenties. huic ſane meo inſtituto conueniet qđ forte in manus his ſuperioribus diebꝰ inciderat filiorꝫ Petri de opicijs montiſecatenſis maieſtatis Ceſarie familiaris domeſtici ⁊ negotiorū geſtoris viri boni virtutū. honeſtatiſqꝫ cultoris hymnus In gloriā ⁊ honorē beatiſſime virginis Marie/ Ac rutulantis atqꝫ ſplendiſſime pacientie mundi monarche dn̄i noſtri Maximiliani recōmendationē editus Cuius quidem Petri filij quantū magis eorum patris creduntur ſimiles. tanto detecti ſunt de Ceſare vaticinantes miro in hercule carminis Compendio ac iubilo muſices modulamine anno Milleſimo quingenteſimo octauo ante Communem principum in Cameraco conſultationem. quem et explanare ac queqꝫ ſcitu digna enucleata ad te mittere ſtatui quo facile poſteros omnes principes virtutū ſpecimē in Ceſare ſpeculari poſſe intelliges. Accipito igitur que a me fieri petebas. nec ea prius legito ꝗ̃ toto cordis iubilo voce ſonora. vna cum ceteris indulgentias a ſummo pontifice Julio ſecundo felicis recordationis hymnū cantantibus aut horis et laudibus beate Marie virginis in quibus canitur intereſſentibus de benignitate apoſtolica gracioſe conceſſas. vt vere aſſeritur conſequi merearis dicas

Summe laudis
O
Maria.

Glorioſiſſime Imperialis maieſtatis. humilis ac deditiſſimus
Seruitor tuuſqꝫ dudum alme vniuerſitatis
Colonienſis in ſtudio Collega et
cōthoralis. R. R. D. N.
quem noſcis.

D

Benedictus de opitijs.

Vmmie laudis o maria fac vt nato mente
pia detur honos glorie glorio
Culpe fautor Infare Scelus nullum Impunē
tum reus vidit putat fidens temporū pergēs vi
Vmmie laudis o maria fac vt nato mente
pia Detur honos glorie Cui nam cūcta
protrahendo videatur puniendo Sce
lus nullū Impūe nullum reus vidit sed munitū putat fides
tēpori
a

vires in peccatis auget dolo ſue mentis
ridet quem ꝗ̄ decipi Quid non putas male ſan ſlivor furos liuid tempta
re invidia Sed quis contra nos ſe credat ſi pro nobis deus pu
gnat preſulgens Juſticia
Pergens vires in peccatis auget dolo ſue mentis
ridet quem ꝗ̄ decipi Sed quis contra nos ſe credat ſi pro nobis
deus pugnat preſulgens Juſticia

res in peccatis Auget dolo
ſue mentis ridet quemq̄ decipi Quid nō putas
male ſanus liuor furens liuidus temptare inuidia Sed quis
contra nos ſe credat ſi pro nobis deus pugnat prefulgēs iuſticia
Vergens vires in peccatis auget dolo ſue
mentis ridet quemq̄ decipi Sed quis contra nos
ſe credat ſi pro nobis deus pugnat prefulgens iuſticia

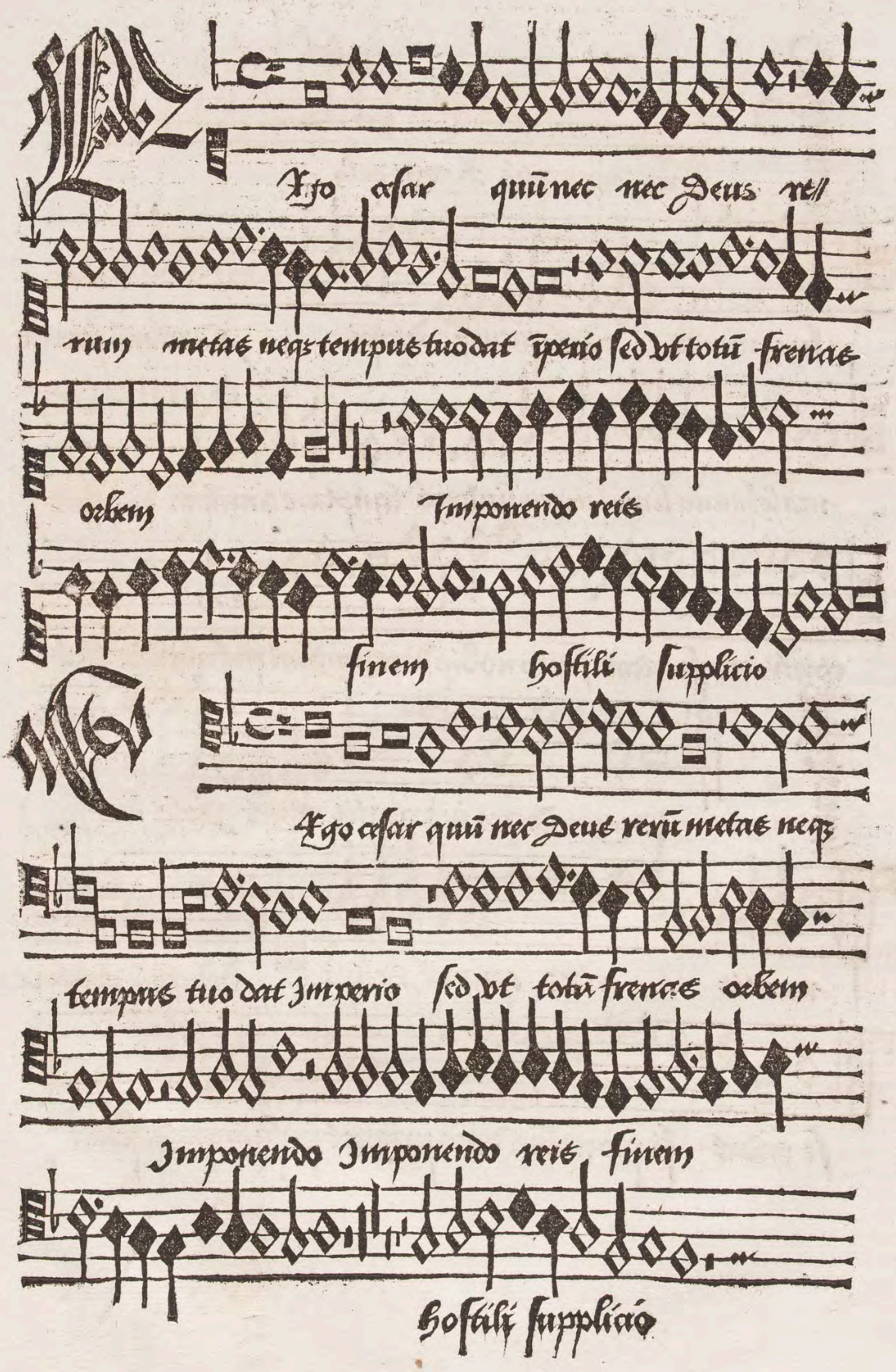
Ego ceſar quū nec nec Deus re//
rum metas neqꝫ tempus tuo dat īperio ſed vt totū frenās
orbem Imponendo reis
finem hoſtili ſupplicio
Ego ceſar quū nec Deus rerū metas neqꝫ
tempus tuo dat Imperio ſed vt totū frenās orbem
Imponendo Imponendo reis finem
hoſtili ſupplicio

go ceſar quūnec deus rerum metas
neqꝫ tempus tuo dat īperio ſed vt totū frenas
orbem Imponendo reis finem
hoſtili ſupplicio
go ceſar quū nec deus rerum metas
neqꝫ tempus tuo dat īperio ſed vt totū frenas
orbem Imponendo reis
finem hoſtili ſupplicio

Gaude nam te preferentem
vt romanā regas gentem vocat in Imperium
Cunctis vt sis terror graue quos Infestus error fert
in precipicium Pastore nato
patrie
Gaude nam te preferentem vt romanā regas
gentem vocat in Imperium Cunctis Ita vt sis terror
graue quos Infestus error fert in precipicium

Gaude nam te prefrente vt romanā regas
gentem vocat in imperiū
Cunctis ista vt sis terror graue quos infestus
error pastore nato patrie
Gaude nā te preferentem vt romanā regas gētem vo
cat In Imperium Cunctis ista vt sis ter/
ror grāue quos Infestus error fert in precipiciū

patre facto Inſidie fugantur
tuo numine per te mutato ſolito
Curſu Jam ſol reciproco
mire nos beat ordine
patre facto Inſi die fugantur tuo numine
per te mutato ſolito curſu
Jam ſol reciproco mire nos beat
ordine.

patre facto Inſidie fugatur
tuo numine per te
mutato ſolito curſu Jam ſol reciproco mire
nos beat ordine
facto Inſidie fugantur tuo
numine per te mutato ſolito curſu
Jam ſol mire nos beat
ordine

Precamur ergo cunctipo tem
nobis vt almū ceſarē per quē miramur ocia cū fau
ſto gradu auſtrie conſeruet tam ceſari
e Maximilianum in ſecula
Tenor
Precamur ergo cunctipotem
nobis vt almū ceſarē per quē miramur ocia
Cū fauſto gradu auſtrie conſeruet tam ceſari
e Maximilianum in ſecula

Contratenor
Precamur ergo cunctipotem nobis ut
almū ceſarem per quem miramur ocia
ocia cum fauſto gradu auſtrie
conſeruet tam ceſarie Maximilianū in ſecula
Baſſus
Precamur ergo cunctipotem nobis ut
almū ceſarē per quē mira mur ocia
ocia cum fauſto gradu auſtrie
conſeruet tam ceſarie Maximilianū maximilianū

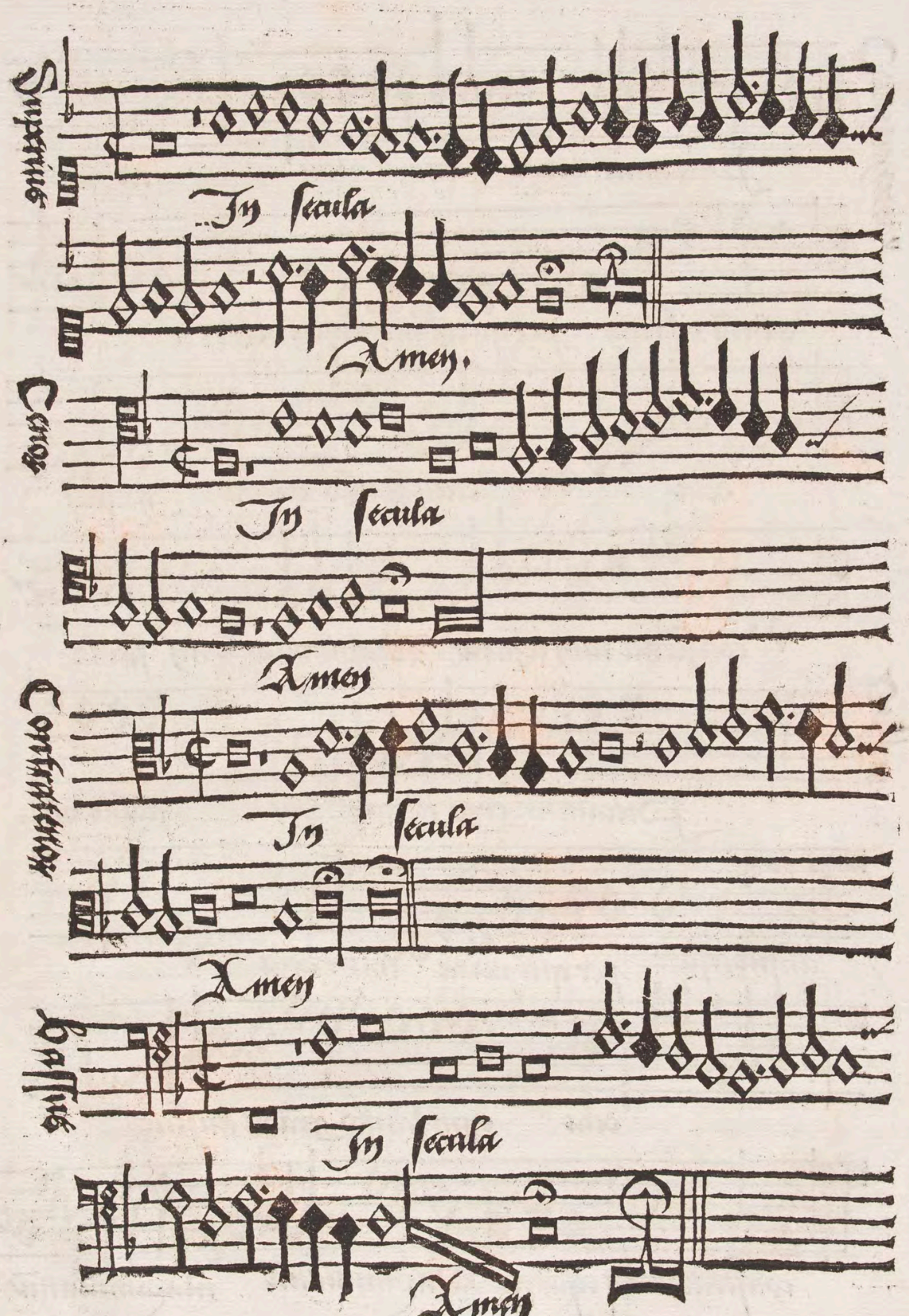
Superius
In ſecula
Amen.
Tenor
In ſecula
Amen
Contratenor
In ſecula
Amen
Bassus
In ſecula
Amen

Hoc tu vt assidue pacis tulit gla turbe.
Sic nrā recta nauis publica tute quiet.

Ceciniſti Amice cum maxima animi tui oblectatione.iam age.et diuũ immitare Ceſarem.nec ampliꝰ te labantem vitam corripere pudeat: vbi deos celo eiectos tibi finxeris nullo ſeruato ordine.nec aliquo deorum numine tuis implorato ceptis/putabas tua ſic Conamĩa ſoluere. ſat eſt te infrene vndiqꝫ vagaſſe.Recipe te/te dico ne bene circumacto Curriculo metam ledas.Aiaduerte paululum Ceſarem progredientẽ. Qui omne acceptum deo referens primo virginem in filij gloriam pręcatur a quo cum bene inceperis in eius peracta optimo perſolues fine. vt in Auct.quõ.oꝛ.epi.in prin.coll. i. hunc iccirco deus toti orbi preponere voluit Monarcham omni paciencia ſignitum: virtutibuſqꝫ redimitum.nam ipſe Imperatoꝛ conſtanter pacientię puritatem ab omni inquinamine ſeruans ęque aduerſa ſuffert ac proſpera.nec vſqꝫ potuit aliqua cõminatione turbari adinſtar maris cuius ſaporem tota imbrium ſuperne deiectorum virtus.ac medicatoꝝ fonciũ influxus mutare non poteſt.ſic nec aliqd aduerſi magnitudinẽ animi mutat Auguſti.verum vbi quid tale ſibi aduenerit ſtatim in ſui cõmutat naturam.Vidimus nanqꝫ.et ſepiſſime claruit dira hoſtium inuaſio.occulta et ſer pentina fuſcatę pacis ſimulatio/diruptiqꝫ fęderis ſqualida et intumeſcẽs proditio ac(quod omnibꝰ his maius eſt)in perſonam ſuę maieſtatis apertiſſima conſpiratio.nec non multoꝝ ſuoꝝ ſubditorum rebellio cumqꝫ hęc oĩa ſua prouidentia patienter tollerando euitare ac toti mundo prodeſſe/neceſſitudiniqꝫ chriſtiane Reip.tanqꝫ verus/ac vnicus mundi Princeps ⁊ Imperatoꝛ pręeſſe vellet inuidorũ inſidijs vndiqꝫ ſe obſeſſum perſentijt/qui pacẽ vniuerſalẽ odientes.tum ex animi inflatione.tum ex auri habundãtia.tum deniqꝫ ex effrenata eoꝝ potencia.tam ſanctã rem impedire ſunt cõniſi ita vt quoq̊ ſua ſerenitas ſe diuerteret obſtantem iam molem inuenit.verum accidit vt ſolet omnia paciẽtia vincit et deus naturę autoꝛ cuncta gubernas ſuis cuiqꝫ diſtribuit pręmia factis.ac inuictiſſimũ Ceſarem illeſum cõſeruans/ſingularique cuſtodia pręmuniẽs illum hijs malis eripuit quocirca merito in matre virgine laudat᷑ filius.qui tam magnę potentię fortiſſimũ agonem Ceſarem triumphantem vindictã reddere qui potuiſſet indempnẽ ſeruauit/⁊ obſeruato tempore idem Imperatoꝛ vt vibratoꝛ gladij iuſticię in rebelles exiliet.ad agnitionem et obedientiam ſuę maieſtatis compellet.vt omnes vno conclamitemus ore.

Summe laudis o Maria
Fac vt nato mente pia
Detur honos glorie.

Licet enim pacientię ſicuti cęteris virtutibus honoꝛ qui in honorante eſt debetur nam virtutis pręmiũ honoꝛ eſt vt vult Ariſto. in Ethi. honoꝛ eſt exhibitio reuerentię in ſignum virtutis.non mihi tamen mortali.Sed o Maria honos glorię ſit tuo filio a quo omne donum eſt deorſum deſcendens.hic nanqꝫ ſua paciencia nobis pacientiã docuit ſectandam.

Qui nam cuncta protrahendo
Uideatur puniendo
Culpę fautor inſcię

Ipſe nanqꝫ deꝰ paciens eſt/benignus/miſericors/miſerator/et miſericordie eius non eſt numerus. qui protrahendo punitionē ſtatuto termino puniēdo prorogat/quaſi inſcius et fautor culpę patet per. l. ff. de re. iu. Qui potuit. et. c. qui tacet. l. vi. de re. iu. Item nō caret occulte ſocietatis ſcrutinio qui manifeſto facinori deſinit obuiare cum ſuis concordantijs que omnia videtur facere ad pręmiſſa vero dicas tu. in re cōcupiſcibili honorabili ac meritorio in factoqꝫ quod fieri nō poteſt te prohibente tunc taciturnitas habetur pro concenſu in facto autem quod non eſt concupiſcibile. honorabile nec meritorium. ſed oneroſum et quod fieri te contradicente poteſt taciturnitas non obeſt. nam culpa caret qui ſcit fieri quod prohibere non poteſt vt ff. e. l. culpa. Sed tu inuide inſidiator mente reuolue et perſpicatibus oculis intuere. ꝙ.

Scelus nullum impunitum
Reus vidit ſed munitum
Putat fidens tempori.

Nam ſuſpendit deus non vt remittat. ſed vt puniat. quanto enim diutius protrahit tanto ſeuerius punit. et tarditatem vltionis grauitate ſupplicij recōpenſat nec putas tu preuaricator te munitum eſſe tempore. nanqꝫ eo infelicior exiſtis. quo impunitati diutiꝰ ſubtraheris. ſunt enim improbi feliciores iuſta vltione puniti ꝙꝫ iniuſta impunitate dimiſſi. nec confide tempori ſerpit introrſum ꝛ difficilius curatur vulnus latitans occultatum ꝙꝫ quod in initio medicātis manu curandum exponitur. nam vidi quod fuerat primū ſanabile vulnus dilatum longę dampna tuliſſe more/et ſic

Pergens vires in peccatis
Augit dolo ſue mentis
Ridet quemqꝫ decipi.

Hoc cuiuſqꝫ delicti eſt proprium et precipue inuidię ꝙ ſuo pondere grauatur. ac niſi ſubito incontinētiqꝫ euellitur/et extinguitur aliud grauius ad ſe attrahit. ergo opprime dum noua ſunt ſubiti mala ſemina morbi. Et tuus inſipiēs ire reſiſtet equus. Nam mora dat vires/teneras mora perquoquit vuas. Et validas ſegetes quod fuit herba/facit. Principijs obſta ſero medicina paratur Hec Naſo/ſed

Quid non putas male ſanus
Liuor furens liuidus
Temptare Inuidia.

NOuimus quidē et tuam qua nos temptare ſatagis inuidiā/ſed nec tali tua animaduerſione vincimur/neqꝫ cōmouemur/a pacienciaqꝫ tuis machinationibus minime retrahimur/Jaculis enim quibus imperiū dilacerare niteris retrogrado ictu reſiliētib⁹ a tuo fruſtraberis propoſito/et imperio pacem deus conſeruans duriſſimis te affliget bellorum excidijs Niteris enim inuanum ſceptrum ſubuertere regni.

SEd quis contra nos ſe credat
Si pro nobis deus pugnat
Prefulgens iuſticia.

DEus qui corda hominū intuetur/voluntatemqꝫ remunerat iuſticia fulgens pro pacientibus pugnāt/ab eo enim eſt omnis victoria et poteſtas/et per eum Reges regnat/et Principes dominātur ſubqꝫ eius ditione cuncta ſunt poſita nec aliquis eſt qui eius voluntati reſiſtere poteſt et vt omnia paucis concludam/omnia ſunt ſub pedib⁹ eius/et iuſticia ſua cuncta reguntur. Hic nanqꝫ deus ſua ineffabili prouidētia volens vt perpetuo fędere debitis gubernaculis/et protectionibus omnes regerentur Duobus duxit mundi regimen committendū Vt eſt planus textus.xcix.di.C. Duo ſunt Imperator Auguſte quibus mundus regitur videlicet Pontificalis dignitas/et Imperialis maieſtas quoꝝ de numero alterum hunc noſtrum de⁹ conſtituit Monarcham Imperatorem Maximilianum qui Imperij Coronam non electione ſolum meruit: qua cōmuniter cęteri quoqꝫ Imperatores conſtituuntur. Verum etiam ſpeciali quadam prerogatiua videlicet naturali origine et natiuitate. nam: natus eſt Auguſtus. Vt eſt glo. in verbo Auguſtoꝝ in c. Adrianus di. lxiij.

ERgo Ceſar quum nec deus
Rerum metas neqꝫ tempus
Tuo dat Imperio

n Am imperium metas non habet nec vllo clauditur tempore/ſolutū nanqꝫ legibus eſt. Licet Imperator legibus viuit legib⁹ tamen nō ſubeſt ad hoc textus et gloſa in iuſti. q̄. mo. teſt. infir. §. eadem ratione in verbo viuimus. nec imperiū legibus ſtringitur. non enim poteſt ſibi Imperator legem conſtituere a qua recedere non poteſt. Vide glo. in

verbo manſurum in ſexto de Re. Iu. c. Decet beneficium. nec etiam clauditur tempore regnū. quū vtroqꝫ tempore pacis ſcilicet et belli Imperator eque imperat licet diuerſis tunc vtatur gladijs. nam pacis tempore legibus ſe armat et belli/armis ſe exornat vt fiat iuris religioſſim⁹/et victis hoſtibus glorioſus triumphator. ſic nec tempore aut quouis termino Ceſari Imperium datur.

SEd vt totum frenat orbem
Imponendo reis finem
Hoſtili ſupplicio.

QVodqꝫ Imperator eſt totius mundi dominus claret in tex. ff. ad. L. Ro. de. iac. in lege deprecatio aľs domine. Ego quidem Anthonius dominus mundi. et in. c. per venerabilē. ex. de his. q̇. fi. ſ. legi. et ꝙ finem reis imponit hoſtili ſupplicio textus eſt in prohemio inſtitutionum nam barbarice nationes ſub noſtra iuga deducte bellicos noſtros ſudores nouerunt. et calumniantium iniquitates per legitimos tramites expulim⁹ litibus finem imponentes. nam parcere ſubiectis/et debellare ſuperbos. ſicqꝫ omnia ſua lance perpendit in omnibuſqꝫ cauſis tam criminalibus ordinarijs q̄ꝫ extraordinarijs pro delicti grauitate. vt in. L. fi. C. de accu. et L. in priuatis ff. ad turp. In ciuilibus modo pecuniaria pena/modo ſacramento calumnie. modo nota infamie. Vt in inſti. de pe. te. L. per totum et in eodem de acti. ⸿. ſi quis agens et et. C. de pľi peti. L. vinea. et de iudi. properandum. ⸿. et ſi quidem de ſeptem generibus penarum quibus in reos animaduertit Vide. ff. de pe. L. vi. in fine. et L. vij. ac viij. merito iccirco ſequitur

GAude nam te preferentem
Vt Romanam regas gentem
Vocat in imperium.

NOn legas excluſiue vt nullam aliam preter romanā regat gentem ſed electiue vt inter ceteras mundi nationes Romanā preelegeris gentem Sunt enim omnes etiam nationes barbarice Romane iuriſdictioni ſic et Imperio ſubiecte. vt patet per textum/et glo. in verbo Romane in prohemio Inſti. nam omnes homines legibus a nobis editis aut promulgatis reguntur.

Ita cunctis vt ſis terror
Graue quos infeſtus error
Fert in precipicium.

NAm quos timor dei a malo non reuocat penarum ſaltem terror excruciet. ſingulis enim criminibus ritas conſtituit penas Vt. ff. de pe. per totū. et diſtribuit deꝰ vnicuiqꝫ iuxta ſua opera. vt añ dictū eſt iniquitates Calūniantium per legittimos tramites expellit. ac eo amplius

Paſtore nato patrię
Patre facto inſidię
Fugantur tuo numine.

IBi conſiderandum eſt de ſpeciali prerogatiua honoris/qua ceteris electis Imperatoribꝰ prefertur vt docet ipſa naturalis originis propago nam inter Auſtrales Reges et mundi Principes non ſolū ſors electionis hunc Cęſarem Monarcham orbi conſtituit verū vt ſupra patuit ipſa etiam naturalis origo. Vnde es paſtore nato ac patrię facto patre fugantur inſidie ſuo numine quare non amplius te vana rebellionis ſuorum ſpes alliceat/vbi mentis detracta caligine vere agnouere dominū. aſpice qua vndiqꝫ militum cohorte ſuum conſtipant Cęſarem. vt qui iam ſuo ducatui ſeſe cōmiſerint optatum reducuntur in portum. fatebitur id tibi illuſtriſſimꝰ Maximilianus inſubrium dux. nec Sereniſſimus Henricus octauus Anglię francięqꝫ rex. ſe deſtitutum conqueritur. Quamobrem ſiſte corticem ab arbore vlterius tondere nam paſtore pręſente greges tute errant vndiqꝫ.

Per te mutato ſolito
Curſu iam ſol reciproco
Mire nos beat ordine.

SEdatis inſidijs et aduerſantium calumnijs detectis deus omnium remunerator curſu mutato. Nam ea vis animo nec tanta ſuperbia victis/victorem ſubſtituit victo in eoſdem quos ipſe pręparauit caſſes corruentem. Potentia nanqꝫ et dei protectione ob paciētiam Imperatoris beamur miro ordine nec ſuam modo ſerenitatem pacientię excellentia inſigniuit. Sed et nos quadam rerum vbertate ob Cęſaris meritum fecūdauit. nam quę ex Calicotta iam lōgo terreſtri circumductę itinere maximis impenſis noſtro vſui huc deferebātur breuiori compēdio ad nos inſulras ad indię vſqꝫ terminos indies refluere videntur.

Precamur ergo cunctipotem
Nobis vt almum Cęſarem
Per quem miramur ocia.

NEc vereris almū appellitare Cęſarem vbi te pauerit. nam ſi muri
porteqꝫ Ciuitatum ſanctę. et diuini ſint iuris vt eſt textus de re.
diui. in inſti. ꝯ. ſanctę ꝙ. nonne fortius et Imperator. Item ſi quis
ſtatuam Imperatoriam cōflauerit tanqꝫ ſacrilegus punitur. et qui
perſonam ſue Maieſtatis inuaſerit grauiori / vt conuenit / ſupplicio morietur.
Vt ff. ad L. Iuli maieſtatis. ac ſi hereſeos crimine victus extra mittetur / vt
palmes extinctus areſcat et mittetur in ignem vt ardeat ꝛc.

Cum fauſto gradu Auſtrię
Conſeruet tam Cęſarie
Per infinita ſecula.

QVid de Cęſarea illa Auſtrię familia recenſendum petes? quum ne-
minem latere ſat ſcio illam tot annalibus vndiqꝫ celebrari vt qui
Romani nominis gloriam extolli deſideret. hanc non omni vene-
ratione nō colat / obſeruetqꝫ vbi illam condigno ſucceſſionis gradu
in ipſa florere dicernimus. quos queſo duces / quales Reges quotqꝫ Auſtrię
Imperatores. Virosqꝫ omni ſanctimonia celebres memorem? cum illorum ſa-
ne nullus vnqꝫ extitit qui paternam gloriam clarioribus ſuis geſtis nō plane
auxerit / omitto modernū ac patrię p̄ſēm ſacratiſſimū Maximilianū ſemper
Auguſtum / qui licet auitum. ac paterno ſplendore clariſſimus fulgeat / ſuis
magis indies rerum geſtis ęternus fieri perſpicitur. omnem Auſtralis plagę
bonitatem vincens / ad cuius cardinis ſummum ſole intrante ſplendore lu-
mine ęſtiuo / ac fertiliore calore mundi iſtius inferiora fęcundantur. neceſſe
enim eſt hunc mundum lationibus ſuperioribus eſſe contiguum. Vt eſt in p.º
de Ce. et mūd. ſic quaſi irriguo fonte clementię et benignitatis Cęſaris Maxi-
miliani corda ſubditorum fęcunditate obedientie nutriuntur / et obediendo
fęcundātur. taceo generis vetuſtatem ac Imperij potentiā / que ſane in prin-
cipe bene regere volente requiritur. nam teſte Ariſto. Impoſſibile eſt paupe-
rem bene principari. ſat hec ſciunt qui dominia proprietaria iuriſdictioni or-
dinarię ſuę maieſtatis ſubiecta eſſe norunt / preterea regnū etiam Hungarię
equiſſimo iure ſibi debitum / ſed quoniā ad Hungariam deuenimus: hoc in-
ſerendum duximus. quum Cęſar vltimo in Hungaros arma mouit illuſtriſſi-
mus. tunc Princeps Caſtelle fęlicis recordationis eius filius Archidux Auſtrię
Philippus Hiſpaniā petiturus: de iuro paterno quo ad Hungariā cęrtiorari
voluit. contigitqꝫ diuorꝫ regis ſcilicet Hungarię ex vna / et Archiducis Auſtrię
partibus ex altra quedā autentica copia reciproce ſucceſſionis regni prędicti
vna cum eius attenentijs. ſic et ducatus Auſtrię ac dominiorꝫ cum pertinen-
tijs eorūdem duorum concordata et pacta interuenientibus conſenſu et volun-
tate nobilium vtriuſqꝫ partis facta ex alto alamanico in latinū mihi verten-
dam per quendam Cęſaris commiſſarium data fuit / quam vt legi tranſtuli.

Eidemqꝫ reddidi commiſſario/Illam in quodam poſtea libello perbelle conſcripto illuſtriſſimo.vt aiebat Principi donauit.Cum igitur pacta cuſtodiri/et promiſſa obſeruari debeant.vt eſt tex.de pact. c.Antigonus.ad oculum claret nulli in mundo Principi eſſe ius aut competere ad regnum Hungarię/q̃ꝫ ſacratiſſimo Imperatori noſtro Maximiliano tanq̃ꝫ Auſtrię duci.ꝙ ſi veritate prędicta fulciri quis deſiderat cōcordata legat.ac vna nobiſcum deum votiuis oret precibus vt tantum nati paſtorem ac triumphantem Cęſarem nobis cum ſua Imperiali propagine ſaluum ſeruet ac incolumem.

¶ Pro ſupradicte Imperatorie maieſtatis potētie declaratiōe et auctoritate Sequūtur quedā ex cronicha cronicharū folio centeſimo octuageſimotercio. Hic inferius inſcripta.

POteſtas Imperialis.regaliſqꝫ potentia non ſolum vi nature introducta eſt ad publicam vtilitatem.Sed etiam per dominum ſaluatorem noſtrum Iheſum xp̄m dei filium.in cuius manu ſunt omnia regna mundi.Et verbo comprobata reperitur ⁊ facto. qui ⁊ naſci voluit cū vniuerſus deſcriberetur orbis.Et auguſti ceſaris cenſum tulit.nec hoc contentus.dari etiam pro ſe ac petro tributum iuſſit.Interrogat⁹ quoqꝫ an ceſari cenſum dare liceret.Viſo nummiſmate.reddite inquit que ſunt ceſaris ceſari.⁊ que ſunt dei deo.Hinc beatus Ambroſius.Si tributum inquit petit Imperator non negamus agri eccleſie ſoluant.Inde iuſtinian⁹ ceſar imperium ſibi a celeſti maieſtate traditum aſſerit.Nanqꝫ ſicut in ſp̄ualibus romano pontifici.ſinguli patriarche primateſqꝫ ceteriqꝫ pontifices ⁊ prelati ſubiecti ſunt.quāuis ⁊ hoc aliquando greci negarunt.Et adhuc perfidum huſſitarum genus inficietur.Sic ⁊ romano principi temporales quoſlibet liquet eſſe ſubiectos.Cognita enim imperij imbecillitate.varietateqꝫ fortune.quo diuti⁹ apud germanos.ſumma poteſtas remaneret.Illeqꝫ preceteris preeſſet.qui virtute et dignitate ceteris preſtaret.Gregorius quintus ſummus pontifex ſanctionem retulit.haud abnuente ottone de imperatore eligendo.quam vſqꝫ ad tempora noſtra ſeruatam videmus.videlicet ſolet germanis licere principem deligere. Qui ceſar ⁊ romanoꝝ rex appellatus.tum demum imperator ⁊ auguſtus haberetur ſi eum potifex confirmaſſet.Et cum canonū auctoritas imperatorē in temporalibus eos precellere dicat qui ab eo recipiunt temporalia.Quis non videt ⁊ populos ⁊ principes omnes ab imperatore qui mundi dominus eſt recipere temporalia.ſibiqꝫ idcirco debere obedientiā.Nempe quamuis aliqui parere romano negent imperio.Nemo tamē poteſt auguſti octauiani monarchiā tantam veſaniam induit.vt ſub alio q̃ꝫ ſub romani regis titulo mundi dominū orbiſqꝫ principem ſeſe auſus fuerit appellare.Ceterum vt horum ſententiam expendamus qui ſe tanta fretos aſſerunt libertate.vt nihil omnino tene-

antur imperio. Quadam ſe potiri dicunt exemptione. quãuis iſtorum proteruitati potius armis quã legib⁹ obuiandũ foret. vt quo iure ſe putant exemptos eodẽ ſe ſcirent eſſe ſubiectos. Libet tamen aliquid in hac re ſcribere. Cuncti profecto qui ſub iugo ſe negant imperij. aut id priuilegio ſe aſſerunt aſſecutos. aut virtute aliqua. Priuilegiũ autem aut ex beneficio imperij ſuſcepiſſe aut aliunde non eſt opus confutatione. Cum enim romanũ imperium adeo ſuper omnes mortales in temporalibus ſit erectum. manifeſti iuris eſt neminem eſſe qui ei poſſit inferre preiudiciũ. Certum eſt talia priuilegia non valere que ſummam auferunt poteſtatem. Naſcuntur enim ex hoc diſcordie frequentes. fiunt rapine multimode. cõmittuntur cedes abſqꝫ numero. Cum pace turbata hinc atqꝫ inde bella craſſentur. Exiſtente nemine qui maior oĩbus iuris ordine litibus poſſit imponere modum. Quod ſi vno ſub capite viueremus. ſi vnam omnes ſequerentur obedientiam ſi vnum duntaxat in temporalibus ſupremũ principem recognoſceremus. Floreret vbiqꝫ terrarum pax. optima dulciqꝫ omnes concordia frueremur. Cuius rei ſignum manifeſtum ꝙ ab initio naſcẽtis mundi vſqꝫ in hoc cui nunqꝫ pacem fuiſſe legimus vniuerſalem. Niſi cum ad vnum ceſarem auguſtum in modum celeſtis regni totus orbis oculos dirigebat. Quod licet ob reuerentiam xp̄i redemptoris noſtri tunc contigerit qui noſtram humanamqꝫ formam induit. Sufficere tamen debet diuinũ illum mundi fabricatorem viam hanc oſtendiſſe pacis habende. cum orbis ſub vno principe regeretur. Liquet igitur priuilegia que monachico regimini obuiant. Ex quacũqꝫ veniant poteſtate non habere vigorem. Eaqꝫ non ſolum per ſucceſſorem ſed ab ipſo quoqꝫ qui conceſſit eſſe caſſanda. Nec enim tollerare principem decet que ad ſubuerſionem tendunt imperij. Sed aiunt aliqui proprijs ſe virtutibus id priuilegij ſe meruiſſe. ꝗ̃uis imperij non interuenerit auctoritas. dicunt enim ſe ſuis armis. ſuoqꝫ ſanguine. prouincias vendicaſſe. que vel a barbaris vel ab hoſtibus xp̄iani nominis occupabãtur. nec romanũ recognoſcebant imperiũ. Quod ꝗ̃ ridiculoſum atqꝫ iniuſtum ſit ex ſuperioribus licet intueri. Semper nanqꝫ maior eſt vtilitas publica ꝗ̃ priuata. nec cõmittendũ eſt vt poteſtas aliqua erigatur imperio ſimilis. qualis in exemptis eſſet. qui nullum ſuperiorem admitterent. que res monarchice dignitatis neruos elidit. ſciſma ſub imperio facit. Et omnẽ humane ſocietatis concordiã dirimit. Non tamen propterea regnum ⁊ aliorum principum magnam eſſe poteſtatem inficiamur. ſed eſſe eas ſub imperio dicimus. Eorumqꝫ correptionem quando tyranni efficiuntur ad romanũ principem pertinere. Cauſas regum aſſerimus ceſari remittendas: teneri omnes pro ſalute cõmuni imperatori parere. venire ad bellum vocatos. conferre impenſas. mittere auxilia. prebere tranſitum. elargiri cõmeatũ. nihilqꝫ fugere quod ceſarea maieſtas iniunxerat. vt quam a ſuis ſubditis obediẽtiam exigunt. Eandem ſuo dño preſtet imperatori.

Tranſlato ad alemãnos romano imperio. quo ſolidiori firmitate ſubſiſteret fundatũ. firmatũqꝫ dicit. ſupra quatuor colũnas. ſcilicet quatuor duces. quatuor marchiones. quatuor lãtgrauios. quatuor burggrauios. quatuor comites. quatuor barones. quatuor liberos. ꝗ̃tuor milites. ciuitates quatuor. villas quatuor ⁊ ruſticos.

Ad deum optimū maximū de his que mirabilia geſſit pro iuſtiſſimo ⁊ excelſo Maximiliano Imperatore romanorum.

Auctor ⁊ princeps operoſe mūdi
Quiqꝫ deceptis opifer fuiſti
Gentibus iudex. red diturus idē
Omnibus equus

Quam potens rerum fueras creator
Quam dator largus redimis ſalutem
Quam reddis iuſtus trutinator orbis
Quam ſapiensqꝫ

Cum velis iuſtus homines tueri
Mirus es cauſe melioris actor
Mirus iuſte domitor querele
Hoſtis iniquis

Suetus humanis animis preeſſe
Mitigas ſeuos. placidos acerbas
Sontibus ſontes agitas ⁊ hoſtes
Hoſtibus vrges

Noxiis addens ouium pauorem
Fortium iuſtis animos leonum
Militum multas acies retundis
Agmine paruo

Tu iubes ventis ſileant. ſilentqꝫ
Precipis ponto tumeat. tumetqꝫ
Imperas lune lateat. latetqꝫ
Sanguine tincta.

Vere canentes hyemes virenti
Turbidas celo pluuias ſereno
Sepe permutas. facies ⁊ vſus
Menſis ⁊ anni.

Tanta cum regi dederis romano
Audias voces. iuuenum ſenumqꝫ
Audias grates hominum preceſqꝫ
Iuſta petentum.

Inde non ceſſes melior patronus
Cum ſuis regem populis tueri
Principem ſerua. ſobolem domūqꝫ
Adde triumphos.

O decus ſerues decus hoc precamur
Ceſari natum ſimul ⁊ nepotem
Indolis mire. videat regentes
Tempore longo.

Hiſqꝫ ſic patrem foueas auumqꝫ
Cuius exemplo pagant iuuentam   Gratior illi.
Et ſuis geſtis fuerit ſenecta

Sic regant orbem dominando recte
Quo fidem nobis pius vt dediſti   Illius hoſtes.
Protegant ſemper ciciuſqꝫ vincunt

Et feros turchos rabidaſqꝫ gentes
Pellere. ⁊ caſtris ſpoliaro victos   Chriſticolarum.
Vt queant regna ⁊ reparare quondã

Proſperos greſſus animiqꝫ motus
Auſtrie ſtirpis. faueaſqꝫ felix   Proroget eum.
Cepta quo a priſcis patribus per omne

Hec mari ac terra vigeat parando
Gloriam ſemper. ferat ⁊ ſubortus   Nomine chriſti.
Solis ⁊ caſus crucis alma ſigna

Inde celeſtium meritis triumphum
Conſequi tandem mereantur omnes   Robore mundum
Cum bone legi dederunt ſubactum

Hec rogat noſter chorus vt perennem
Gloriam eternus pater atqꝫ natus   Trinus ⁊ vnus
Spiritusſanctus deus ⁊ ſequatur

¶ Laus deo in altiſſimis.

Sit formata fides: aſſit ſpes abſq̃ timore
Hijs maior caritas cordis ſi fontibus heret
Principis: inueniet grex dulcia paſcua vite
Veſpere poſt ſaluum. tendet ouile pecus.

¶ Hos sereniſſimi Romanoꝝ Imperatoris in laudes verſus (licet paganico exaratos ſtilo) mittit obſequioſiſſimꝰ veſtre maieſtatis in ducatu Gelrię ſecretariꝰ.

Quis rogo ſit: qui nunc Regem noſtrũ reuereri
Et ſceptrum mundi iure tenere neget:
Hic meruit gazas muris detere preſſas
In fidei cultum: que latuere diu
Treueris ha ha dicito/ſunt ne ſpiramine ſacri
Sceptrigeri donis dona referta tuis
Claruit aſt oculis veſtis contexta creantis
Cum qui res reliquę compatuere ſacrę
Sic fidei cultor/qui lux et gloria mundi
Subſunt obſequijs iure creata tuis
Rex ęterne deus Regi rogo parcere fęlix
Vt regnet/poſt hoc gaudia ferto poli.

R R D R.

Sommaria illuſtriſſimi Karoli Caſtelle legionis et granatoꝝ Regis/ Necnon Archiducis Auſtrie duciſq; Bourgon^{e}. de prenarratis Concluſio.

O Proceres noſtro lateri qui ſiſtitis alto
Quibus vt et dignis reſpublica noſtra defertur
Queſumus vt ſpeculi memores ſuntote paterni
Aui monarche principis/et domini
Mundi: qui nam nos diſcrimina ferre potenter
Ad tempus docuit: docuit quoqꝫ reddere vices
Tempore completo. Sed nos qui lumine patris
Claro priuati: ſubſiſtimus/et minorennis
Vrgemur placido vultu conſpicere turua
Spectantes tandem diſplicuiſſe ſcelus
Quãuis ſumma ſeges regis contendere diſcit
Ammonet inflictam regi corrigere penam
Et dignis meritis altos honorare fideles
Et reprobis reprobata ſuis infligere factis
Nititur in caſſum quis velleris angere formam
Succumbet ſi ſit medee ſtructus amator
Senciet et noſtras validas manus inſtitor vrgens
Et condigna ſuis nos reddere munera factis.

¶In laudem inſignis opidi Antwerpieñ verſus.

Candida que peperit concordia menia patrum
Neptuni curſu ſors redimire ſtudet
Diſcat poſteritas mores ſeruare parentum
Succreſcant partis vt potiora bonis
Amplificet vires ſic munera rector olymphi
Augeat:et euo ſic rogat antwerpia
Subdita que pollet florens ſub tegmine ſacri
Ceſaris: hec ſuadet iuſſa tenere ſenum.

¶ Sequitur cõtinuatio repationis primi folij.

Unde recenſitis oībus que in expoſitione legali carminis antedicti nar-
rabantur. Subiungitur pro verificatione et confirmatione narratorū
Id qđ ex cronica cronicarū folio Centeſimo Octuageſimotercio eſt ex-
tractum de poteſtate Imperatoꝝ quod incipit Poteſtas imperialis regaliſqꝫ po-
tentia.ꝛc.

ET cum hoc donum maximū Imperatori noſtro glorioſiſſimo Maximiliano
ſpecialiter/nõ ſine ſingulari virtutis prerogatiua certiſſime creditur. pre cete-
ris Impatorib⁹ et regib⁹ romanis reſeruatū. Videlicet vt ipſe mereretur illas ve-
nerabiliſſimas Reliquias: diu muris interclusas in Treueri detegere. Ad fidei ꝙꝫ
noſtre cultū honorifice exaltare. hinc ſubiūgũtur verſus de trib⁹ virtutib⁹ infuſis
Videlicet fide ſpe et caritate Sit formata fides ꝛc. cum ſequeñ Quis rogo ſit ꝛc.

ET cum virtus filij eſt gloria patris. Subditur illuſtriſſimi et potẽtiſſimi Ka
roli Hyſpanie vtriuſqꝫ Cecilie ac Iheruſalẽ principis Archiducis Auſtrie ꝛc.
ex filio Imperatoris filij prenarratoꝝ publicatio ac exortatio ad proceres ꝛ dños
de aureo vellere. Qui nũc ore et manib⁹ pollicẽtur obedire principis requeſtis et
petitionib⁹ Vt dicunt verſus. penes ymaginem principis inſculpti Vt ſic Sunt
nobis pro domino dextre.ꝛc.

COncluſiue depingitur licet in parua forma Ipſa ciuitas Antwerpieñ ſub
cuius menibus incole ſalui quieſcunt et florent in pace. In qua etiã ciuitate
iſta ſcriptura ſic et Impreſſio vna cum epygramate ſunt licet rudi ſtilo exarate.
Quomõ autem ad eandẽ ciuitatẽ eſt aggreſſus et egreſſus per terrã et per aquã
clare patet. Quam deus ſic vberioribus creſcere/concedat diutine fatis.

¶ Impreſſum in famoſo Oppido Antwerpienſi
Per me Ioannem de gheet. ∴ ∴

Script.
stad.
Socie-
tatis.